

Téma:

Az Önerő Alap források hatékony eszközként való alkalmazása lehetőségeinek elemzése a 2007-2013 időszak uniós forrásokhoz kapcsolt önkormányzati fejlesztések gyorsabb és hatékonyabb megvalósítása támogatására

Időszak:

Dátum:

2012. augusztus 21.

SZÁZADVÉG
ALAPÍTVÁNY

SZÁZADVÉG
Gazdaságkutató zrt.

STRATEGOPOLIS
KÖMÖLTANISÁGI, TÁRSADALOM- ÉS STRATÉGIAI ELEMZŐ KFT.

Tartalom

1. Vezetői összefoglaló	3
2. Előzmények – jelenlegi helyzet	4
2.1 Az önkormányzati fejlesztések finanszírozásának jelenlegi helyzete	4
2.2 Az önerő alap létrehozása és korábbi változatainak működése	5
2.3 Eredmények, tapasztalatok az önerő alap korábbi működése kapcsán	8
3. A gyakorlati megvalósítás alternatíváinak elemzése	11
3.1 Az egyes pénzügyi eszközök és a kapcsolódó lehetőségek elemzése	11
3.2 A javasolt alternatíva működési modellje	13
4. Szükséges lépések, intézkedések – indikatív ütemezéssel.....	15

1. Vezetői összefoglaló

Több száz milliárd Forint értékben állhat le, illetve meg sem kezdődhet egyes, uniós társfinanszírozást nyert önkormányzati beruházások megvalósítása és hasonló nagyságrendben veszélyeztetett a még meg le nem zárt, vagy meg sem nyitott önkormányzati kiírásokra benyújtandó pályázatok köre is, mert az érintett önkormányzatok többsége nem rendelkezik a projektek megvalósításához szükséges önerővel és likvid pénzforrásokkal.

Ha a kialakult helyzetet nem sikerül gyorsan és megnyugtatóan kezelni, nagy a veszélye, hogy a kapcsolódó kb.: 5.000 projektben tervezett beruházásokat támogatni hivatott uniós forrásokat (kb.: 850 Mrd Forintot) nem tudjuk lehívni és felhasználni. Ez egy olyan lehetőség, amelyre mind a magyar lakosságnak, mind az építőiparnak nagy szüksége lenne, hiszen a megfelelő mértékű és tartalmú kormányzati beavatkozás eredményeképpen több százmilliárdnyi építőipari-kivitelezési projekt menthető és valósítható meg, részben már 2013-ban és 2014-ben.

Az eddigi önerő alapos rendszerek és a lehetséges egyéb pénzügyi eszközök elemzése és értékelése alapján megállapítható, hogy az új Önerő Alap olyan kombinált, vissza nem térítendő támogatás – kamattámogatás – visszatérítendő fejlesztési hitelrész modellben tudna gyors és hatásos lenni, amely:

1. lehetővé tudná tenni az induló pillanatban 100%-os önerő kiváltást;
2. minden projekt esetében biztosítaná a maximalizált közösségi támogatási arány alapján lehetővé tett támogatási összeg felhasználását;
3. a nem közfeladat ellátására irányuló projektek esetében garantálná a fejlesztési hitel-visszafizetést, vagy az egyéb garanciális elemek érvényesíthetőségét;
4. a bírálati időszakok miatti késedelem elkerülése okán automatizmuson alapulna;
5. kombinálva lenne a vállalkozások számára adható szállítói előleggel;
6. az alap működésével generált közpénz bevételből alapszerű újratöltést és forrástömeget, ezzel folyamatos és zavartalan finanszírozást tudna biztosítani.

Ha és amennyiben a Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottság szeptember elején döntést hozna a vázolt koncepcióban bemutatott modell-javaslat elfogadásáról, az indikatív ütemezés szerint szeptember végétől elindulhatna az új Alap működése, és ezzel lehetőség nyílhatna a veszélyeztetett közel 850 Mrd-os forrástömeg gyors lekötésére és a gazdaság dinamizálására való felhasználására.

2. Előzmények – jelenlegi helyzet

2.1 Az önkormányzati fejlesztések finanszírozásának jelenlegi helyzete

Több száz milliárd Forint értékben állhat le, illetve meg sem kezdődhet egyes, uniós társfinanszírozást nyert önkormányzati beruházások megvalósítása, mert a támogatást elnyerő önkormányzatok többsége nem rendelkezik a projektek megvalósításához szükséges önerővel és likvid pénzforrásokkal. A már leszerződött, de ki nem fizetett, érintett kedvezményezettek még fennálló önerő igény-volumene az NFÜ előzetes becslése alapján 2012-ben és 2013-ban egyaránt kb.: 100-100 Mrd Ft; az ehhez kapcsolt összprojekt érték pedig kb.: 850 Mrd.

Hasonló nagyságrendben veszélyeztetett a még meg le nem zárt, vagy meg sem nyitott önkormányzati kiírásokra benyújtandó pályázatok köre is, hiszen az egyes projektgazdákhoz kapcsolódó testületek többsége, valós önerő-fedezet hiányában a pályázat be nem nyújtása mellett kell, hogy letegye voksát, ill. olyan projekt mellett tehet önerő igazoló nyilatkozatot, ahol az önerőre vonatkozóan forrása nincs, vagy nem lesz, azaz az esetleges pályázati nyertesség esetén a megkezdés vagy a megvalósítás esélye minimális.

A válság előtti inkább csak eseti önerő, ill. cash flow hiány az utóbbi évekre általánossá válásának legfontosabb oka, hogy az egyébként is folyamatosan fejlesztési (és néha működési) forráshiányos önkormányzatok nagy része erején felül eladósodott. Az Állami Számvevőszék kapcsolódó jelentése alapján a legnagyobb hitelnövekedés a 2007-es és 2008-as években volt figyelhető, amikor több mint 400 Mrd Ft értékű önkormányzati devizakötvény került kibocsátásra.

Az NFÜ becslése alapján önerő problémával potenciálisan kb. 5.000 projekt lehet érintett, a fent említett mintegy 200 Mrd-os összevont önerő igénnyel (ebből érinti kb. 100 Mrd a 2012-es évet).

Ha a kialakult helyzetet nem sikerül gyorsan és megnyugtatóan kezelni, nagy a veszélye, hogy a beruházásokat támogatni hivatott uniós forrásokat (lásd felül) nem tudjuk lehívni és felhasználni. Ez egy olyan lehetőség, amelyre mind a magyar lakosságnak, mind az építőiparnak nagy szüksége lenne.

A hazai helyzet sajátos abból a szempontból is, hogy a nyugat-európai önkormányzatok többsége nem került hasonló helyzetbe. Elegendő saját vagyonnal és bevételekkel rendelkeztek ugyanis, és az Euro övezet tagjaként nem szembesültek a deviza hitelek árfolyamváltozás-kitettségekkel sem. Az itthoni egyedi problémákat egyedi megoldásokkal kell kezelni.

A megfelelő mértékű és tartalmú kormányzati beavatkozás eredményeképpen több százmilliárdnyi építőipari-kivitelezési projekt menthető és valósítható meg, részben már 2013-ban és 2014-ben. Az elsősorban uniós forrásból megvalósuló fejlesztésekkel nem csupán számos munkahelyet lehet megmenteni, illetve újakat teremteni, de emellett a költségvetésbe százmilliárdos nagyságrendű adó- és járulék bevétel is befolyhat, ami nagyban segítheti Magyarország pénzügyi válságból való kilábalását, megnyitva az utat a Kormányprogramban is delegált célok elérése irányába. Ráadásul ezek részben olyan elakadt nagyberuházásokat (ivóvíz, szennyvíz, hulladék, stb.) jelentenek, ahol a tagállamra derogációs bírság, majd 100%-ban hazai forrásból való megvalósítási kötelezettség is várna a fejlesztés megvalósulása elmaradása esetén.

2.2. Az önerő alap létrehozása és korábbi változatainak működése

Az uniós pályázatokhoz kapcsolódóan az önkormányzati önrész rendelkezésre állását biztosító **EU önerő alap működtetése hazánkban már az előcsatlakozási alapokhoz kapcsolódóan felmerült.** Egyes önkormányzatok, vagy társulások számára már akkor sem állt elegendő forrás rendelkezésre a fejlesztések saját része megfinanszírozására, annak ellenére, hogy ezen projektek jelentős része a törvény által is előírt közfeladat ellátást szolgálta.

A 2004-es **uniós csatlakozást követően az érintett témák, és projektek száma, ill. volumene fokozatosan nőtt.** A korábban még főleg előcsatlakozási alapokhoz kapcsolt önerő finanszírozási támogatást felváltotta az egyes önkormányzatok európai uniós fejlesztési pályázataihoz szükséges önkormányzati saját forrás kiegészítésére irányuló támogatás, amely már az Európai Unió (a továbbiakban: EU) strukturális alapjaiból és Kohéziós Alapjából, valamint az ún. Átmeneti Támogatásokból finanszírozott, illetőleg az EU által az előcsatlakozási eszközök keretében nyújtott ISPA, PHARE és SAPARD fejlesztési célú támogatások (a továbbiakban: uniós támogatások) önereje kiváltására terjedt ki.

A támogatás forrását, elsődleges feltételeket (a forrás alapján támogatható célokat és a pályázók körét) a **mindenkori költségvetési törvény**, az igénylés részletfeltételeit minden évben **miniszteri rendelet** rögzítette. A 2004. évben a részletes feltételeket és a pályázati felhívást még nem rendelet, hanem a *4/1. BM tájékoztató* tartalmazta. Rendeletek 2005-től kezdve születtek, évenként szám szerint a következők:

- 14/2005. (III. 30.) BM rendelet
- 15/2006. (III. 14.) BM rendelet
- 28/2007. (X. 12.) ÖTM rendelet

- 16/2008. (III. 28.) ÖTM rendelet
- 19/2009. (IV. 8.) ÖM rendelet
- 8/2010. (II. 26.) ÖM rendelet
- 15/2011. (IV. 22.) BM rendelet
- 6/2012. (III. 1.) BM rendelet)

A költségvetési törvényben az európai uniós fejlesztési pályázatok saját forrás kiegészítésére meghatározott előirányzatok a következők voltak:

EU Önerő Alap előirányzata 2004-2012	
Év	OGY által elfogadott előirányzat (millió Ft)
2004	4 400
2005	7 400
2006	7 400
2007	10 100
2008	15 100
2009	16 600
2010	10 600
2011	10 600
2012	10 150

Forrás: BM - Önkormányzati Gazdasági Főosztály

Az EU Önerő Alap (ÖA) **támogatás formája: vissza nem térítendő** támogatás volt.

Mértéke általában az **igényelt saját erő összegének %-ában** került meghatározásra.

A támogatási **intenzitás alapja többdimenziósan** volt számolható: különbséget lehetett tenni az egyes **témák** (pl.: vízgazdálkodás; környezetvédelmi-egészségügy; bölcsődei, óvodai és

általános iskolai fejlesztések, stb.) és az egyes támogatási **helyszínek** között (pl.: LHH-s, vagy több település által együtt benyújtott pályázat, stb.) is.

Ütemezésbeli és jogi bemenő feltétel volt, hogy elsősorban csak a meg nem kezdett, de már Támogatási Szerződéssel (TSz) rendelkező fejlesztésre volt ÖA forrás igényelhető, ugyanakkor egyes konstrukciókban és időszakokban **két típusú kivétel** is megjelent:

1. a **már megkezdett projektek csoportja**, ahol egy időbeli korláttal lehetett támogatást kapni, mégpedig akkor, ha a projekt műszaki-pénzügyi lezárása az EU Önerő Alap támogatási igény benyújtását követő valahány (pl.: 60) napon belül nem történt meg;
2. a **még támogató döntéssel nem rendelkező projektek csoportja**, ahol egyes témákban (pl.: ivóvízminőség javítása) a projektgazda az uniós támogatási szerződés nélkül is benyújthatta igényét.

A **2004-2011** időszakban több mint 2.000 db, **összesen 39,9 milliárd forint** összegű **EU Önerő Alap támogatás** megítélésére került sor. Ez **647,9 milliárd forint** összköltségű **beruházáshoz** kapcsoltnak került leszerződésre.

Év	Megítélt EU Önerő Alap támogatás (milliárd forint)	Beruházási összköltség: (milliárd forint)
2004.	4,8	84,0
2005.	7,4	117,5
2006.	5,3	51,3
2007.	0,2	8,2
2008.	2,1	44,0
2009.	5,7	107,0
2010	4,3	90,1
2011	10,1	145,8

Forrás: BM - Önkormányzati Gazdasági Főosztály

2.3. Eredmények, tapasztalatok az önerő alap korábbi működése kapcsán

Fenti önerő alapos rendszerek működési tapasztalatait (a Belügyminisztériumi és egyéb a témában jártas külső szakértőkkel is egyeztetve) a következőkben foglalhatjuk össze:

1. az egyes **önerők kiváltása nem volt 100%-os**; az egyes, **differenciált %-os kulcsok elsősorban az érintett célterületről és a projekt tartalmától** (témájától) **függtek**. Fontos megjegyezni, hogy **csak és kizárólag az önkormányzati tulajdonnal arányosan lehetett önerő alap forrást igényelni**, ami azt jelentette, hogy pl.: egy olyan út, vagy kerékpárút esetében, ahol a projektgazda önkormányzat (vagy azok társulása), de az természeténél fogva nem csak önkormányzati ingatlant érint, csak az önkormányzati tulajdonú (lásd.: tul. lapok) ingatlanrészre jutóan lehetett támogatást kapni (igényelni). Mindezek következtében: **egyes projektek esetében csak részbeni és kiegészítő segítséget tudott az alap biztosítani**; ha a projektgazda hitelképtelensége fennállt, továbbra sem tudta a projektet folytatni, vagy befejezni.
2. az egyes önerő alap támogatások **vissza nem térítendő módon** történtek biztosításra, azaz a projektgazdák számára **implicit módon magasabb támogatás tartalmát és csökkentett önerőt** jelentettek; ennek előnye, hogy nem vált szükségessé pénzügyileg életképes többlet-bevételt generáló finanszírozási modell felállítása, vagy további garanciális kötelezettségek vállalása, de ugyanez hátrányos is volt, ugyanis a modell – főleg bevételt nem, vagy közvetetten termelő projektek (pl.: oktatási intézmény fejlesztése) esetén – nem biztosította a szükséges, csökkentett önerő pénzügyi közvetítőktől való bevonhatósága esélyeinek növekedését. További hátránya, hogy az a legtöbb fejlesztési projekt esetében **nem alkalmazható az uniós támogatást** részben vagy egészben **kiegészítő módon**, ugyanis az európai bizottsági támogatási szabályozása maximalizálja az egyes témákra és kedvezményezett csoportokra vonatkozóan adható maximális közösségi támogatás mértékét, ami szempontjából a tagállami és az uniós állami támogatás összeadódik. Azaz, **ha valamely projekt a közösségi támogatás maximumát uniós forrásból megszerezte, nem kaphat több állami támogatást sem** (ill. az így adott összeggel az EU utólag csökkentheti a megítélt uniós részt).
3. az egyes **elbírálási időszakok előírt hossza szabályozási szinten 60 - 90 napban volt maximalizálva**, ami már önmagában jelentős, de ez a gyakorlatban – kiegészülve a hiánypótlásokkal, illetve azon időigénnyel, amit az adott részlet

igényléséhez szükséges elemek rendelkezésre állása (pl.: Közreműködő Szervezet által elfogadott kifizetési kérelem, és ehhez kapcsolódó igazolás, stb.) miatt szükségessé vált – **6-8 hónapra, vagy ennél is hosszabb időszakra is megnőhetett.** Ennek hátránya, hogy **az alap nem tudott azonnali és érdemi módon javítani a projektgazda helyzetén;** elsősorban csak egy kapcsolt folyószámla, vagy egyéb likviditási hitellel együtt tudott hatékonyan működni; hiszen amire az adott teljesítési szakaszhoz kapcsolódóan befolyt, a projekt – jó esetben – már jóval előrébb járt.

4. szintén **cash flow** szempontból jelentett **problémát**, hogy az alap kifizetése **előrehaladáshoz kapcsoltan szakaszos utófinanszírozásra** épült, azaz az adott rész igénye csak akkor jelentkezhetett, ha már elért egy készülségi fokot a projekt, s ekkor is csak a már elfogadott kifizetési kérelem után, ami azt jelentette, hogy az arányos önerőt, sőt, fordított ÁFA esetén az ÁFA-t is meg kellett finanszíroznia az önkormányzatnak ahhoz, hogy az önerő alaphoz szükséges kifizetési kérelem egyáltalán benyújtható legyen. Ekkor még nem beszéltünk a Közreműködő Szervezettel kapcsolatos 1-1 ügyintézés alkalmankénti átlagosan 2-3 hónapos időigényéről, aminek következményeképpen az önerő alap a valós tartalmat követően csak több hónappal tudott rendelkezésre állni (lásd az előző pontot is). Ez számos esetben **a projektek elakadásához, a kivitelezők munkája felfüggesztéséhez, késedelmi kamatokhoz és egyéb, a csúszásból származó pénzügyi következményekhez** vezetett.
5. az alap egyik legfőbb problémája az, hogy **a hozzáférés bizonytalan és utólagos;** azaz egy projekt, vagy pályázat elkészítése során **nem, vagy csak nagy bizonytalansággal tud vele számolni az érintett önkormányzat.** Felelős döntés esetén számos projekt kapcsán már a pályázat elkészítését sem hagyja jóvá a testület – biztos fedezet hiányában. A **pályázati aktivitás alacsony**, ill. hogy **olyan pályázatok is beérkeznek, melyek támogató döntés ellenére sem tudják majd a támogatási szerződést megkötni; illetve a megkötött szerződést megvalósítani** – ezzel **jelentős kockázati faktor** jelenik meg a miniszterelnöki forrásköltési célkitűzések teljesítése kapcsán.
6. az alap fentiekkel is összefüggő egyik sajátja **a folyamatosan szűkös keret és viszonylag gyors forráskimerülés.** Jellemző volt, hogy a döntéshozók évről évre próbáltak valamekkora keretet a célra biztosítani (lásd felül), de **nem jelent meg átfogó koncepció alapuló, pl.: az alap működésével generált bevételből való elkülönítésre épített üzleti-működési modell.** A jelen helyzetet tekintve is megállapítható, hogy az idénre és jövő évre becsült 100-100 Mrd-os igényre, kizárólag vissza nem térítendő támogatással számolva csupán ¼-nyi keret (50 Mrd Ft) áll rendelkezésre (lásd: 1215/2012. (VI.26.) Korm. határozat), ami ráadásul a

jelen évi költségvetést érinti, de nem jelenik meg a hosszú távú tervezés és programozás az alappal és annak használatával kapcsolatban.

3. A gyakorlati megvalósítás alternatíváinak elemzése

3.1. Az egyes pénzügyi eszközök és a kapcsolódó lehetőségek elemzése

Az önerő alap működése alapvetően két pénzügyi eszközre, illetve ezek kombinációjára alapulhat.

Az eddig hazánkban jellemzően alkalmazott eszköz a **vissza nem térítendő támogatás** volt (lásd felül is), mellyel kapcsolatban meg kell jegyeznünk azt, hogy: ez egy többlet közösségi forrás biztosítása a projekt számára, **mellyel magasabb támogatás tartalmat és csökkentett önerőt** lehet elérni. Ennek megfelelően **ez csak olyan fejlesztések esetén alkalmazható ahol az általában %-os módon** (elsősorban téma és kedvezményezett szerint), **az összprojekthez kapcsoltn maximalizált közösségi támogatást az uniós támogatás önmagában nem éri el.** Ilyen tipikus esetek lehetnek:

1. ha a projekt nyertes közbeszerzési értéke meghaladja a pályázatban tervezett mértéket;
2. ha a projekt egyes (pl.: kiegészítő) elemei uniós közösségi támogatási szempontból nem elszámolható tételek;
3. ha a projekt olyan pályázaton nyert támogatást, ahol a támogatási összeg maximalizálva volt, s ez abszolút mértékben kevesebb támogatást jelentett, mint a projekt összértékére vetített maximális %-os arány.

Minden egyéb esetben a **vissza nem térítendő támogatás nyújtása, azt eredményezheti, hogy amennyivel ezt követően a támogatástartalom meghaladja az uniós jogban meghatározott maximális támogatási mértéket, az EU utólag visszakövetelheti.** Ennek kockázatát **stratégiai döntés, ugyanis** akár racionális megoldás is lehet abból a szempontból, hogy **a visszafizetés csak időben elcsúsztatva (3-5 év múlva) válik esedékessé.** Azaz, ha a fejlesztés csak az önerő birtokában tud megvalósulni, akkor érdemes lehet a forrást rendelkezésre bocsátani, főleg azért, mert a megvalósított önkormányzati projekt által generált közterhek összvolumene átlagosan meghaladja az önerő mértékét; azaz **egységnyi közpénz kiadás átlagban azt meghaladó bevételt generál** (és ekkor még nem számoltunk a fejlesztés projektgazdánál jelentkező hasznaival, vagy egy esetlegesen derogációs projekt derogációs bírsága elkerülésével).

A jelenleg gyakorlatilag teljesen inaktív kereskedelmi banki fejlesztési hitelezést kiváltó eszköznek is tekinthető az eddig hazánkban kevésbé alkalmazott eszköz a **visszatérítendő támogatás**. Ennek lényege, hogy **többszörös forrást csak a piaci és a kedvezményes (támogatott) hiteldíj közötti különbség jelent** a projekt számára.

A visszatérítendő támogatás alkalmazásának **legfontosabb előnye, hogy adott önerő alap mennyiség többszörös tényleges önerőt tud kiváltani**, ezzel a vissza nem térítendőnél jóval magasabb fejlesztési értéket képvisel, ugyanakkor az igénylőre pénzügyi visszafizetési kötelezettséget ró (ill. induló esetben többszörös nyújtási kötelezettséget is keletkeztethet).

A **multiplikatív működés mellett a visszatérítendő támogatás előnye, hogy jobban szolgálja egy gazdaságilag életképesebb projekt létrejöttét, vagy a projektgazda ilyen módon való gazdálkodását**, hiszen a fejlesztést követő fenntartási időszakban vissza kell fizetni a kvázi-hitelként megkapott forrástömeget, illetve annak kamatokkal növelt nagyságát.

Problémát okozhat ugyanakkor, hogy:

- egyes közfeladat ellátáshoz kapcsolt fejlesztések (pl.: bölcsőde, vagy óvoda fejlesztés, stb.) csak késleltetett módon és hosszú távon (pl.: vonzóbb települési környezet miatti többszörös betelepülők adói, stb.) tudnak bevételt is generálni, így a fejlesztési hitel visszafizetése kérdéses is lehet;
- a visszafizetés garanciális oldalát (biztosítékot) számos önkormányzat még gazdaságilag életképes projekt esetében sem tudja biztosítani;
- több esetben volt megfigyelhető, hogy a kapott fejlesztési hitelt a projektgazda nem a fejlesztéshez, hanem más költsége, vagy lejárt kötelezettsége fedezésére fordítja, ezzel a projekt továbbra is forráshiányos marad.

Fenti **két eszköz kombinációja** azok előnyeit optimalizáltan ötvözve, és hátrányait kiküszöbölve is képes lehet a kialakult helyzetet kezelni. A legfontosabb jellemzője az, hogy **vissza nem térítendő elemmel kombinált visszatérítendő támogatás esetén akár 100%-os „induló” támogatás is adható a fejlesztési projekt számára** úgy, hogy az a lehetőség és a projekt jellemzői szerinti legmagasabb, indokolt vissza nem térítendő támogatást kaphatja meg és az uniós jog szerinti, maximalizált közösségi támogatást sem lépi túl.

3.2. A javasolt alternatíva működési modellje

Az eddigi önerő alapos rendszerek és a fentiekben bemutatott lehetséges eszközök áttekintése alapján az Önerő Alap modellünket a következőkben foglalhatjuk össze:

1. **lehetővé kell tenni az induló pillanatban 100%-os önerő kiváltást.**

Ennek módja, hogy:

- minden projekt típus számára táblázatos formában **előre meg kell határozni az érintett célterülettől és a projekt tartalmától függő azon differenciált %-os kulcsot, ami meghatározza a projekt közösségi támogathatósága maximumát;**
- minden egyes projekt esetében **ki kell számolni, hogy a projekt esetében ez mekkora többlet vissza nem térítendő igény keletkeztethető** a következő okok következtében:

- i. a projekt nyertes közbeszerzési értéke meghaladja a pályázatban tervezett mértéket;
- ii. a projekt egyes (pl.: kiegészítő) elemei uniós közösségi támogatási szempontból nem elszámolható tételek;
- iii. a projekt olyan pályázaton nyert támogatást, ahol a támogatási összeg maximalizálva volt, s ez abszolút mértékben kevesebb támogatást jelentett, mint a projekt összértékére vetített maximális %-os arány;

- minden egyes projekt esetében **ki kell számolni**, hogy az a maximalizált közösségi támogatási arány alapján **mekkora visszatérítendő és vissza nem térítendő közösségi forrásra lenne jogosult, ha a projekt önereje 100%-ban kiváltásra kerülne** (megj.: ez lehet, hogy az eredetileg megcélzott vissza nem térítendő támogatás csökkenését jelentené);

- a projektgazda számára **elő kell írni, hogy az kötelezően válasszon a két alternatíva közül:**

A.: kéri a projekt számára megadható maximális vissza nem térítendő közösségi támogatást, és az Önerő Alap támogatási szerződés hatályba lépéséhez letétbe helyezi a fennmaradó önerő nagyságát, vagy más, ezzel egyenértékű módon igazolja annak fedezetét;

B.: kéri a projekt számára a 100%-os induló önerőt biztosító vissza nem térítendő + visszatérítendő pénzügyi terméket.

A „B” változat esetén **az érintett önkormányzatnak igazolnia kell, hogy a projekt közfeladat ellátására irányuló, vagy hitel-visszafizetési tervet kell készítenie és vállalnia** és a pályázattal együtt a támogatóhoz benyújtania, melyben bemutatja a visszafizetést megalapozó kiadási-bevételi (cash flow) áramokat (beleértve az

egyéb futó és tervezett projekteket is). A projektgazdának azt is vállalnia kell, hogy az egyes későbbi pályázások feltétele az aktualizált hitel-visszafizetési terv elkészítése és a támogató általi elfogadása. **A nem közfeladatra irányuló és nem megalapozott visszafizetési tervvel rendelkező projektek esetében alapesetben közösségi támogatás nem adható;** erre vonatkozóan a felelősként megjelölt miniszter, vagy a Kormány döntése alapján egyedi mentesség adható.

Az önerő alap „hitel” részére az azt kezelőnek **állami garanciát** kell biztosítani, s a kapcsolódó támogatási szerződésben rögzíteni kell azt is, hogy **a vissza nem fizetés esetén az érintett tulajdonjogok** (vagy azok egy része) **állami kézbe kerülhetnek.**

2. a bírálati időszakok miatti késedelem elkerülése okán be kell vezetni **a bírálat automatizmussal való kiváltását, azaz:**
 - a még csak előkészítés alatt álló projektek az „A” vagy „B” változat szerinti támogatási modellre is pályázhatnak, mely döntést az uniós forrásokra irányuló Támogatási Szerződés aláírásáig módosíthatják (lásd előző pont is);
 - a nyertes projektek esetében az uniós forrásokra irányuló Támogatási Szerződés hatályba lépésének feltétele az „A” vagy „B” változat szerinti támogatási modell közüli választás;
 - az uniós forrásokra irányuló Támogatási Szerződés csak szállítói finanszírozású lehet, oly módon, hogy a vállalkozó a számláját közvetlenül a Közreműködő Szervezetnek nyújtja be, aki annak önerejét az uniós támogatással együtt fizeti ki „A” verzióban a projektgazdai letétből, vagy kiváltó pénzeszközből, a „B” változatban az önerő alapból;
3. a vállalkozások cash flow problémáját is kezelendő, induló időpontban a **vállalkozás szállítói előleg számlát is benyújthat** a 2. pontban meghatározott módon maximum 30%pont elejéig a Támogató részére; megfelelő előleg visszafizetési garancia esetén;
4. **biztosítani kell az önerő alap elégséges mértékét,** amihez első körben ki kell számolni az „A” és „B” változat, illetve ezek kombinációja esetén szükséges maximális önerő igényt. Ha ez meghaladja a jelenleg rendelkezésre álló 50 Mrd-os keretet, döntést kell hozni a lehetséges kedvezményezett kör szűkítése (pl.: csak jelenleg futó, derogációs nagyprojektek első körben, stb.), vagy a szükséges kiegészítő forrás megadása tekintetében.

Átfogó koncepciót kell kialakítani arra vonatkozóan, hogy az alap működésével generált közpénz bevételből (ÁFA, SZJA hatás, stb.) milyen módon kerül folyamatosan újratöltésre az alap oly módon, hogy az a folyamatos és zavartalan finanszírozást biztosítani tudja.

4. Szükséges lépések, intézkedések – indikatív ütemezéssel

Az új, 100%-os önerő alapra gyorsított beindítása előfeltételei:

	Feladat	Indikatív határidő	Felelős
1.	A Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottság (NFK) tájékoztatása a 100%-os önerő alap lehetőségéről és erre alapozottan feladat kiosztási* NFK döntés	2012. 09. 05.	Tájékoztató: Miniszterelnökség (ME) Határozat: NFK
2.	A 2012. 09. 05-én az NFK által meghatározott háttérszámítási és előkészítési munkák alapján előterjesztés az NFK számára és Kormánybizottsági döntés az új önerő alap elindításáról	2012. 09. 19.	Előterjesztés: ME Határozat: NFK
3.	Az Önerő alap sajtóbejelentése	2012. 09. 26.	ME/Kormányzóvivő

*Kiosztandó feladatok:

	Feladat	Felelős
1.	minden projekt típus számára táblázatos formában előre meg kell határozni az érintett célterülettől és a projekt tartalmától függő azon differenciált %-os kulcsot, ami meghatározza a projekt közösségi támogathatósága maximumát.	NFM/NFÜ
2.	minden jelenleg futó (támogatási szerződéssel rendelkező) érintett projekt esetében ki kell számolni, hogy az mekkora többlet vissza nem térítendő igényt keletkeztethet a következő okok következtében: - a projekt nyertes közbeszerzési értéke meghaladja a pályázatban tervezett mértéket; - a projekt egyes (pl.: kiegészítő) elemei uniós közösségi támogatási szempontból nem elszámolható tételek;	NFM/NFÜ

	a projekt olyan pályázaton nyert támogatást, ahol a támogatási összeg maximalizálva volt, s ez abszolút mértékben kevesebb támogatást jelentett, mint a projekt összértékére vetített maximális %-os arány	
3.	minden egyes projekt, ill. projekttypus esetében ki kell számolni, hogy az a maximalizált közösségi támogatási arány alapján mekkora visszatérítendő és vissza nem térítendő közösségi forrásra lenne jogosult, ha a projekt önereje 100%-ban kiváltásra kerülne (megj.: ez lehet, hogy az eredetileg megcélzott vissza nem térítendő támogatás csökkenését jelentené)	NFM/NFÜ
4.	ki kell számítani, hogy az önerő alap „hitel” részére vonatkozóan mekkora állami garancia biztosítása lenne szükséges.	NGM, NFM/NFÜ
5.	le kell modellezni, hogy az alap működésével generált közpénz bevételből (ÁFA, SZJA hatás, stb.) milyen módon és mértékben kerülhet folyamatosan újratöltésre az alap oly módon, hogy az a folyamatos és zavartalan finanszírozást tudjon a jövőben is biztosítani.	NGM, NFM/NFÜ